

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Nr.1 (118) 1970 sausio 26

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

N A U J O D E Š I M T M E Č I O A N G O J E

Ir vėl tenka susimąstyti metų sąvartoje, šį kartą net dešimtmečio. Pradėdami 1960 ryžomės juos padaryti Lietuvių švietimo ir šeimos metais. Taip pat žadėjome siekti vienybės, kuri nenaikina pažiūrų įvairumo. Metai baigti. Kaip yra su švietimu, šeima, kaip su vienybe?

Vokietijos lietuviuose 1969 buvo pastangų skleisti lietuviškąją šviesą. Vargo mokyklėlės judėjo, vasarą buvo surinktas gražus būrys vaikučių bendrai stovyklauti, skautai vyko į savo stovyklą Anglijon, Kalėdų laikotarpyje daug kur lietuviukai rinkosi prie puošnių eglučių. Gyvavo taip pat pagrindinė Vokietijos lietuvių švietimo institucija - Vasario 16 gimnazija. Tačiau iš jos direktoriaus lūpų 1969 išgirdome susirūpinimo kupiną ir susirūpinimą keliantį perspėjimą, kad staigiai ėmė kristi moksleivių skaičius. Kai į abi vasaros stovyklas buvo surinkta šimtas su viršum vaikų, kai Kalėdų eglutėse, net ir mažose apylinkėse, dalyvavo po keliasdešimt vaikų (pav. Saare 34), tai gimnazijoje beliko nepilnos aštuonios dešimtys mokinių. Ieškota būdų padėti pagerinti. Labai simpatišškai nutaikė buvusių Vasario 16 gimnazistų ryžtas eiti talkon rinkti mokinius gimnazijai. Viltinčiai skamba taip pat Vakarų Europos lietuvių vyskupo žodis viso pasaulio lietuviams apie Vasario 16 gimnaziją, kuri esanti verta kandidatų ir iš kitų žemynų.

O kaip su lietuviškąja šeima 1969 Vokietijoje? Ar daug jų sukurta Lietuviškos šeimos metais, ar seniau sukurtosioms lietuviškumas vertas aukos ir pastangų? Tikslių atsakymų duoti nėra įmanoma, nes nėra statistikos, nebent išskiriant tuos atvejus, kai kuriantieji šeimą prašo lietuvių kunigo patarnavimų. Tačiau paviršutiniškas žvilgsnis optimizmo nekelia. Ir iš vienos ir iš kitos giliai lietuviškai galvojančios šeimos šiemet išėjo dūkros ir sūnūs į tarp-tautines šeimas. Yra buvusių Vasario 16 gimnazijos moksleivių, kurių Lietuviškosios šeimos metais sukurtos šeimos nėra lietuviškos. Metų eigoje buvo eilė jaunimo seminarų ir kitaip pavadintų jaunimo susitikimų. Kalbėta apie daug ką, tačiau lietuviškosios šeimos problematikai dėmesio skirta mažai. Bene aiškiausiai išsireiškė dabartinis Jaunimo sekcijos pirmininkas stud.Andrius Šmitas buvusiųjų Vasario 16 gimnazijos mokinių suvažiavime, kalbėdamas apie jaunimo nutautimo priežastis: "Ne kartą patys tėvai nežino, kas jie esą - lietuviai ar vokiečiai". Tokiais atvejais, o jų yra daug, aišku, lietuviškos šeimos ateitis liūdna. Išvadoje galima pasakyti, kad

1969 metais, skirtais lietuviškai šeimai puoselėti, Vokietijos lietuviuose šeimų lietuviškumas vargu ar paaugo.

Trečiasis Vokietijos lietuvių ryžtas buvo vienybės siekimas. Kaip jis pasisekė įgyvendinti? Viską išsvarsčius, neatrodo, kad skirtin- gumai būtų paaštrėję. Veikia, metams slenkant į priekį, jie net švelnėjo. Neabejotina, kad įvairių pažiūrų žmonės ir jų grupės stengėsi savuosius įsitikinimus skleisti į aplinką. Neabejotina, kad vienas ar kitas asmuo ar grupė neiškentė ir aštriau nekąstelė- ję kitaip galvojančiam. Tačiau buvo taip pat gražių pastangų sueiti į draugę, išsikalbėti, ieškoti to, kas jungia.

O dabar žvilgsnis į ateitį, į 1970 metus, į naująjį dešimtmetį. Pranašauti nėra prasmės nė naudos. Tačiau viena aišku, kad naujai prasidėjusiam dešimtmečiui baigiantis, lietuvių visuomenės užsie- niuose sudėtis bus labai pasikeitusi. Nedaug bus likę gyvųjų tarpe nepriklausomos Lietuvos kūrėjų, išgyvenusių ją nuo pirmosios die- nos. Sumažės taip pat skaičius ir tų, kurie nepriklausomą Lietuvą išgyveno, kaip subrendę ir savarankiški žmonės. O tai juk iki šiol jie buvo pagrindiniai lietuviybės nešėjai ir palaikytojai svetimuose kraštuose. Jiems 1918 Vasario 16 yra šventa data ir iš tos dienos išplaukia uždaviniai įpareigoja iki gyvos galvos. Liks jų vaikai ir vaikaičiai. Ar užteks jiems lietuviškosios substancijos, ar už- teks įsitikinimo, kad lietuviu gimęs, privalo ir mirti lietuviu, ar užteks ryžto ir valios lietuviybę perduoti sekančioms kartoms, ar užteks tiesos meilės bei jos pažinimo ir drąsos skelbti pasau- liui, kad Lietuvai yra padaryta didžiulė skriauda, kad Sovietų Są- junga yra Lietuvos okupantas, taigi jos priešas?

1970 metai atneša eilę sukačių: 30 metų nuo pirmosios bolševikinės Lietuvos okupacijos, 25 metai nuo II pasaulinio karo pabaigos, 20 metų nuo Vasario 16 gimnazijos įsteigimo, 5 metai nuo jos naujųjų rūmų pašventinimo. Aišku, kad suminėtieji įvykiai nėra vienodai reikšmingi, tačiau Vokietijos lietuviams jie visi yra svarbūs. Du pirmieji yra dalis priežasčių, kad mums tenka gyventi Vokietijoje, abu pastarieji parodo ikšiolinį Vokietijos lietuvių gyvastingumą bei ryžtą ir įpareigoja ateičiai. Konkretūs uždaviniai 1970 Vokietijos lietuviams būtų iš esmės tie patys, kaip ir 1969. Tektų glaudžiau sukaupti jėgas, kad vėl pri- sipildytų Vasario 16 gimnazijos rūmai moksleiviais, tektų nenuvarg- ti rodant, kad be lietuviškos šeimos nėra lietuviškos ateities. Platusis pasaulis 1970 pradžioje daug kalba apie taiką. Aišku, ir lietuvių įnašas čia reikalingas. O jis galėtų veiksmingai prisidėti, ieškant tikrai broliškos taikos ir sugyvenimo savo tarpe.

----- xXx -----

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBOS SVEIKINIMAS

Užverčiam 1969 metų lapą. Lietuva tebeneša okupacijos jungą, lais- vojo pasaulio Lietuvių Bendruomenė jau paminėjo Lietuvių Chartos dvidešimtmečio sukaktį ir rūpinosi organizaciniu savo stiprėjimu bei tautinių darbų derlium. Buvo paskelbti specialūs Lietuvių Švie- timo ir Šeimos metai, tad ypatingas dėmesys buvo skiriamas lietu- viškam jaunimo ugdymui. Didžiudamiesi galim konstatuoti, kad esam tautiškai ir valstybiškai gyvi. Tai rodo paskiros ir sutelktinės mūsų švietimo, kultūros ir Lietuvos laisvinimo pastangos, vedan- čios mus Lietuvos keliu.

Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1970 Metų proga nuoširdžiai sveikiname laisvosios išeivijos, prievartinės tremties ir okupuotosios Lietu- vos lietuvius, visiems linkime asmeninės sėkmės ir tautinio soli- darumo lietuviybės bei Lietuvių Tautos laisvės siekimuose.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba

Sveikinusiems Kalėdų švenčių ir
Naujųjų metų proga nuoširdžiai dėkoja

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA

----- xXx -----

KALĖDŲ EGLUTĖS

Romuvoje

Vasario 16 gimnazijos kieme eglutė buvo įrengta advento pradžioje. Ji degė vakarais ir naktimis, skelbdama Romuvos gyventojams ir pravažiuojantiems keleiviams artėjantį dangiškosios Šviesos atėjimą žemėn.

Vasario 16 gimnazijos Kalėdų eglutės žinomos plačioje apylinkėje. Išgarsina vokiečių spauda. Ir šiemet gruodžio 20-tą popiet keletas dienraščių atsiuntė savo reporterius.

Suprantama, kad tokioms iškilmėms pasistengiama ir gerai pasiruošti. Rengėjų paprašyti mokinių tėvai ir gimnazijos rėmėjai sudeda aukų eglutės išlaidoms padengti, kurios siekia iki poros tūkstančių DM. Programos paruošimo našta paprastai krinta ant katalikų kapeliono ir evangelikų tikybos dėstytojo pečių, talkininkaujant muzikos mokytojui ir ūkiniam personalui.

Šikart taip pat netrūko nei aukų, nei rengėjų pastangų, nei svečių. Norą dalyvauti Vasario 16 gimnazijos eglutėje pareiškė amerikiečių mokyklos Käfertaly (Mannheim) vedėja su savo auklėtiniais ir viena vietos vokiečio šeima su savo vaikučiais. Visiems durys buvo atviros.

Perpildytoje pilies salėje programa, kuriai vadovavo mokyt. Fr. Skėrys, pradėta 14 val. Jis pristatė garbinguosius svečius ir pakvietė dir. V. Natkevičių, amerikietę mokyt. Haun ir vokiečių kun. Maday iš Lampertheimo uždegti eglutę. Kapelionas St. Šileika perskaitė vysk. A. L. Deksnio kalėdinį sveikinimą.

Atidaromąjį žodį tarė direktorius. Savo kalbą jis pradėjo lietuviškai ir baigė vokiškai. Pirmiausia atsiprašė žiūrovus, kad šiemetinė programa bus kuklesnė, negu kitais metais, nes pagrindinius jos išpildytojus gripas paguldė į lovą. Dėl to iškrito kalėdinis vaidinimas. Toliau pastebėjo, kad tikrąjį Kalėdų džiaugsmą mažina reklaminis triukšmas ir noras pasipelnyti. Giliosios švenčių prasmės reikia ieškoti Betliejuje, kur prieš porą tūkstančių metų Dievybė susijungė su žmogumi, ją išaukštindama. Vokiečių spauda į reportažų antraštes iškėlė tas kalbėtojo mintis, kuriomis jis nurodė, kad Vasario 16 gimnazija yra vienintelė to lygio lietuvių mokykla Vakarų pasauly ir kad joje besimokąs jaunimas turi progą savo kultūrą ir gyvenimo būdą sujungti su vakarietišku ir tuo būdu tapti tiltu tarp Rytų ir Vakarų.

Mokyt. Fr. Skėrys perdavė katal. kapeliono kun. St. Šileikos, moksleivių ateitininkų ir Evang. jaunimo ratelio šventinius sveikinimus. Jis pabrėžė, kad šiemet ant eglutės krinta šešėlis - dingimas vieno pagrindinių jos programų ruošėjų per kelerius pastaruosius metus, buv. gimnaz. kapeliono kun. J. Riaubūno. Maža beliko vilties, kad jis būtų surastas italų Alpėse, kur praeitą vasarą dingo beatostogaudamas. Kalbėtojas pastebėjo, jog prie šiemetinės eglutės susirinko trijų tautybių (lietuviai, vokiečiai ir amerikiečiai) ir dviejų religijų (katalikai ir evangelikai) žmonės. Jis siūlė paduoti vieni kitiems rankas ir broliška meile švęsti Kristaus gimimo šventę, kad kalbos apie krikščionių susivienijimą nebūtų vien tušti žodžiai.

Lampertheimo katal. parapijos klebonas kun. Maday pažymėjo, jog šiuo metu vyksta katalikybės numitologinimas nepalies Kalėdų. Kristaus gimimas yra istorinis įvykis, pakeitęs Senąjį Testamentą naujuoju. Norint patirti kalėdinį džiaugsmą, reikia, kad širdy įsiviešpatautų

meilės, taikos ir ramybės jausmai.

Vokietijos lietuvių bendruomenės pirmininkas inž. J.K.Valiūnas linkėjo, kad Vasario 16 gimnazijos mokinių ir mokytojų darbo ir gyvenimo sąlygos 1970 pagerėtų, kad būtų pradėta naujo bendrabučio statyba. Gimnazijai įteikė jo vadovaujamos Schwetzingeno 8591 LSC (lietuvių inžinerijos kuopos) auką 600,--DM.

M e n i n ė j e dalyje pianistė Käthe Büttner iš Mannheimo paskambino Schumann'o Knecht Ruprecht. Solistė Marija Panse-Simaniukštytė iš Kölno vokiškai padainavo dvi arijas iš Humperdinck'o operos Hänsel und Gretel ir Gruodžio Lopšinę lietuviškai. Pianinu palydėjo K.Büttner. Abi menininkės susilaukė daug katučių ir buvo apdovantos gėlėmis.

Diana Montvilaitė, V kl., paskambino Clementi sonatinos C-dur 1 dalį. Aldona Gumuliauskaitė, VI kl., padeklamavo B.Brazdžionio Kalėdų varpus.

Muz.mokyt.K.Motgabis vadovaujamas mišrus moksleivių choras pagiedojo J.Siniaus "Šiandien gimė Jėzus Kristus", Fr.Gruber'io "Tylī naktis, šventa naktis" vokiškai, angliškai ir lietuviškai, prancūzų liaudies kalėdinę giesmę ir nežinomo kompozitoriaus "Ateikit, ateikit į Betliejų".

Rič.Maurukas, III kl., vokiškai padeklamavo R.E.Prutz'o Kūčių vakarą. Mišrus mokinių choras angliškai pagiedojo Fr.Händel'io "Džiaukis pasauli", lietuvių liaudies giesmę "Tyliają naktį", M.Prätoriaus "Žinau aš skaisčią rožę" ir F.Mendelson-Bartoldi "Gieda giesmes angelai".

Daugelis lietuvių klausytojų reiškė pasitenkinimą, kad vokiečių spaudos korespondentai nelaukė ilgos programos pabaigos ir išvyko prieš choro pasirodymą, kuris šikart nepakėlė meninės programos dalies lygio. Gali būti, kad dėl to buvo kaltas ir gripas, praretinęs choristų gretas, tačiau būtų per drąsu visą kaltę suversti vien gripo epidemijai.

Uwe Mustaikis, IV kl., angliškai padeklamavo "Betliejų".

Graži dovana klausytojams buvo solistės Panses-Simaniukštytės padainuota populiarioji "Mano sieloj šiandien šventė". Čia reikia pastebėti, kad dainininkė savo ilgos kelionės vargą ir išlaidas paaukojo Vasario 16 gimnazijai.

Meninę programos dalį pabaigė kapel.kun.St.Šileikos vadovaujamas kvartetas, kurį sudarė A.Žiugždinis (akordeonas), Romas Žaliukas (trimitas), Rič.Maurukas (klarnetas) ir Gustaitis (gitara). Jie pagrojo 5 kalėdines lietuvių giesmes. Kvartetas pasirodė pirmą kartą. Jis turi rimtai dirbti, jei nori pasiekti pakenčiamą estradinį lygį.

Programos atlikėjams, eglutę papuošusiam mokyt.A.Krivickui ir visiems, savo darbu ar pinigų prisidėjusiems prie jos suruošimo, padėkojo mokyt.Fr.Skėrys.

Atskirą programos dalį sudarė Kalėdų senis su dovanomis. Jo maišas šikart buvo gan pilnas, bet sunkiau sekėsi ką nors iš jo gauti. Kai kurios moksleivės buvo linkusios net dovanų atsisakyti, kad tik su tuo visažiniu seniu nereiktų kalbėtis. O jis išdykėlesius ne tik pabarė, bet ir rykštėmis per blauzdas užkirto. Bet po "ekzekucijos" ir jie gavo tokio pat didumo krepšį dovanų, kaip ir gerieji. Buvo apdovanoti ir visi svečių vaikučiai.

Po programos daugelis mokinių dar tą patį vakarą išskubėjo su tėveliais namo. Rytojaus dieną su Romuva atsisveikino paskutiniai moksleiviai, o beveik visi nuolatinieji jos gyventojai šventes leido... lovoše, į kurias po visų iškilmių juos suguldė gripas.

Eglutę plačiai aprašė vokiečių spauda. Ilgesnius ar trumpesnius reportažus su nuotraukomis išspausdino "Mannheimer Morgen", "Weinheimer Nachrichten", "Odenwälder Zeitung", "Lampertheimer Zeitung", "Darmstädter Echo", "Frankfurter Neue Presse".

Saare

Gruodžio 27 Saaro krašto LB apylinkės valdyba sukvietė narius ir nenarius Kalėdų eglutės. Vaikučiai atliko kuklią, bet labai simpatišką programėlę, ar tai pagiedodami giesmę, ar padainuodami dainą, ar padeklamuodami eilėraštį. Buvo girdėti abi kalbos - lietuvių ir vokiečių. Kalėdų senelis džiaugėsi. Vietos vokiečių klebonas kun. Horbach barė tuos tėvus, kurie nemoko vaikų lietuviškai. Kalbėjo ir lietuvių kapelionas kun.Br.Liubinas. Pramogą organizavo apylinkės pirmininkas mokyt.Algirdas Palavinskas, talkinamas kitų valdybos narių ir eilės šiaipjau paslaugių tautiečių. Vienas kebliausių uždavinių buvo suvežioti vaikus iš įvairių vietovių. Čia uoliai judėjo du Palavinskių automobiliai ir vienas Jurgauskų-Nagelių. Tenka tik pasidžiaugti, kad tokia, palyginti, negausi apylinkė pajėgia pritraukti tiek jaunimo. Eglutę finansiškai parėmė BALFas.

Stuttgarte

Parapijiniam prezidiumui vadovaujant ir remiant VLB vietos apylinkės valdybai bei Moterų klubui, sausio 4 Bad Cannstatte buvo suruošta Kalėdų eglutė. Programą planavo ir rengė kun.K.Senkus ir Šipailienė. Pirmajam susirgus, o pastarajai išvykus atostogų, vaikų šventę teko pravesti bendromis jėgomis. Į pagalbą atskubėjo Vasario 16 gimnazijos berniukų bendrabučio vedėjas kun.H.Šulcas. Jis atlaikė pamaldas katalikams ir evangelikams kartu.

Programa vyko parapijos salėje. Atidarymo žodį tarė viena pagrindinių rengėjų - E.Lucienė. Eglutės žvakutes uždegti ji pakvietė Apylinkės pirmininką K.Šimanauską, "Labdaros" draugijos pirmininką J. Glemžą, Moterų klubo narę S.Baublienę, Parapijinio prezidiumo narę M.Lėmanienę ir vargo mokyklos mokinę V.Mečionytę. Pranešinėjo Vasario 16 gimnazijos mokinės B.Gaidytė ir L.Nernaitė.

Kun.H.Šulcui vadovaujant, suvaidintas montažėlis Prakartėlė. Jis baigtas giesmė "Vaikelis gimė Betliejui". Solo akordeonu pagrojo A.Lucas, o stud.V.Lėmanienė padainavo porą lopšinių. Vargo mokyklos vaikučiai dainavo "Mūsų jaunos širdys karštos". Paskutiniai dainos žodžiai skambėjo: "Kai ateis Kalėdų senis, tas puikus iš Lietuvos, mūsų grupės jaunuomenė, jam dainelių padainuos". Tai išgirdęs, Kalėdų senelis atskubėjo su pilnu maišu dovanų. Pasisveikinęs su vaikučiais, jis paprašė parodyti ką jie moka. Pritariant dainai ir akordeonui, kiškučiai pašoko "Pašto kiškis", vaikai padainavo "Baltos burės plazda". Eilėraščius deklamavo A.Nern, Vilis Bolcas, R. Metzentin ir kiti. Kalėdų senis apdalino visus saldumynais, o kurie lanko vargo mokyklą ar dalyvavo programos išpildyme, tiems dar pridėjo po maišelį dovanų. S.Baublienė vaišino vaikučius dešrelėmis, o A.Plenys linksmo suaugusiųs plokštelių muzika. A.Šukys tvarkė bufetą.

Nors ir siautė gripas, bet į vaikų šventę susirinko apie 70 suaugusių ir 30 vaikų. A.Šukys padėkojo svečiams ir prisidėjusiems prie eglutės suruošimo.

Hamburge

kalėdinė vaikų šventė įvyko sausio 3 šv.Teresės parapijos salėje. Kun.V.Šarka atlaikė mažiesiems pamaldas ir prie prakartėlės sugiedojo "Sveikas, Jėzau, gimusis".

Salėje visų laukė padengti stalai. Prieš pradėdant vaišes, mažuosius draugus ir suaugusius vaikučiai palinksmo gražia programėle, atlikta scenoje. Siegrid Gerulaitytė, Kristina ir Monika Navickaitės, Gabriela ir Sibilia Sadžiūtės, Gabriela ir Elisabeth Naumeyerytės, Cecilia ir Ilona Gaidelytės pagrojo vamzdeliais, Ramona padainavo solo, o Edith Masidlauskaitė padeklamavo. Lipšienė su savo dukra suvaidino pavargėlę motiną. Visus "aktorius" Kalėdų senelis

dosniai apdovanojo. Bet ir mažieji žiūrovai laukė dovanų. Gavo ir jie, bet už tai turėjo padėkluoti ar padainuoti, ar kaip kitaip išiteikti seniui, parodant savo sugebėjimus. Iš viso Kalėdų senelis dovanomis pradžiugino 33 vaikus. Eglutė baigta vaisėmis. Jos programą paruošė vargo mokyklos mokyt. Leonas Narkus.

Memmingene

vietos LB apylinkės rengta Kalėdų eglutė sutraukė nemažą skaičių vaikų su tėveliais. Programą su savo mokinėmis paruošė vargo mokyklos mokytoja Ž. Pagels-Vykintaitė. Buvo suvaidinta prakartėlė ir piemenėliai, lanką gimusių Kristų. Jie pagiedojo keletą kalėdinių giesmių ir padėklamavo eilėraščių. Du Kalėdų senelio palydovai ragutėmis atvežė dovanas. Kas norėjo jų gauti, turėjo parodyti seniui ką moka.

Kaiserslauterne

8593 LS lietuvių kuopa gruodžio 19 valgė bendras kūčias. Į jas buvo pakviesti visi kuopos nariai su šeimomis. Ta proga suruošta ir Kalėdų eglutė vaikučiams, kuriuos senelis apdovanojo įvairiomis ir gražiomis dovanėlėmis. Mažieji pradžiugino Kalėdų senį lietuviškais, angliškais ir vokiškais eilėraščiais bei dainelėmis.

V A S A R I O 16 G I M N A Z I J O J

Ateitininkų šventė

Gruodžio 8, per Švenč. Marijos nekalto prasidėjimo šventę, Romuvos ateitininkai moksleiviai suruošė savo šventę - narių kandidatų pakėlimą į tikruosius narius. 10 val. pilies rūmų salėje ateitininkų dvasios vadas kun. H. Šulcas, asistuojamas gimnaz. kapeliono kun. St. Šileikos (abu saleziečiai), aukojo šv. mišias, kuriose dalyvavo visi moksleiviai. Daugelis atliko išpažintį ir priėmė komuniją. Pasirušimas išpažinčiai šį kartą buvo kolektyvus. Moksleiviai su kun. Šulco pagalba paruošė klausimus apmąstymams ir juos perskaitė prie altoriaus pamaldų metu. Išpažintis buvo atliekama tyliu pokalbiu su vienu iš kunigų taip pat prie altoriaus. Po to sekė bendra absoliucija ir komunija. Per pamaldas giedotos naujos giesmės (žodžiai kun. St. Ylos, muzika F. Strolios). Altorius buvo papuoštas gėlėmis. Už jo prie sienos stovėjo lietuviška trispalvė ir ateitininkų vėliava.

Vakare toje pačioje salėje įvyko iškilmingas posėdis ir kuklios vaišės. Posėdžiui pirmininkavo moksleivių ateitininkų pirmininkas Rič. Palavinskas. Į garbės prezidiumą pakviesti Vokietijos ateitininkų sendraugių pirmininkas dr. J. Grinius, gimnaz. direkt. V. Natkevičius, skautų atstovas M. Šiušelis ir evangelikų atstovas G. Radionovas. Ateitininkų įžodį davė 3 penktokai (Diana Montvilaitė, Vytautas Poškaitis ir Romas Žaliukas) ir dvi šeštokės (Kristina Sutkaiytė ir Kristina Žutautaitė). Sveikinimo telegramas atsiuntė moksleivių ateitininkų centro valdyba iš Toronto ir "Ateities" redaktorius Šoliūnas iš Čikagos.

Kreipdamasis į naujuosius narius, dr. Grinius pabrėžė, kad jie įstojo į idealistinio jaunimo kovos organizaciją. Katalikiškasis lietuvių jaunimas 1910 susibūrė į ateitininkų organizaciją kovoti prieš ateizmą ir prieš carinę okupaciją. Jis buvo priverstas veikti pogrindy. Ateitininkai labai aktyviai dalyvavo kovose už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą ir valstybės kūrimo darbe. Kai mūsų tėvynėje įsigalėjo nedemokratinis režimas, moksleiviams ateitininkams vėl teko eiti į pogrindį. Sovietų ir vokiečių okupacijų metu ateitininkų veikla buvo uždrausta. Ypač negailestingi ateitininkų persekiotojai buvo ir tebėra bolševikai. Jiems okupavus Lietuvą, daug

ateitininkų buvo suimti, kalinti, kankinti, ištremti ir nužudyti. Dabar tėvynėje ateitininkiška veikla yra uždrausta. Dr. J. Grinius kvietė naujuosius narius būti draugiškais ir nuoširdžiais savo tarpe, tapti drąsiais kovotojais už religinius, tautinius ir kultūrinius idealus, tiesiais žmonėmis ir tauriais lietuviais. V. Natkevičius kalbėjo ne kaip direktorius, bet kaip vyresnysis idėjos draugas. Jis pastebėjo, kad idealistinės nuotaikos yra būdingos jaunimui. Mūsų poetų kūryba, kurią jis gausiai citavo, persunkta idealų meile. Jaunuoliai-ės, stodami į idealistines organizacijas, pasirenka tobulėjimo kelią. Linkėjo ateitininkams tuo keliu drąsiai žygiuoti, pasižymint gimnazijoje gražiu elgesiu ir geru mokymusi. G. Radionovas išreiškė viltį, kad ateitininkų darbai nesiskirs nuo žodžių. M. Šiušelis linkėjo laikytis šiandien duoto įžodžio ir ateitininkiškųjų principų, kurie yra gražūs. Kun. H. Šulcas iškėlė idealo svarbą jaunuolio-ės gyvenime. Visus ateitininkus jungia šūkis Omnia instaurare in Christo. Pirmiausia reikia Kristų pažinti ir pamilti, o tada atsivers kelias į Jį. Dar gerą valandą po iškilmingo posėdžio pasisėkėčiuota ir padainuota prie skaniais užkandžiais ir atgaiva apkrautų stalų. Užkandžiais pasirūpino moksleivių ateitininkų globėjas mokyt. V. Bartusevičius su žmona ir mama.

Adventiniai apmąstymai

Šeštadienį, gruodžio 13 popiet gimnazijos valgykloje, kur mokiniai 4 kartus kasdien stiprinasi fiziškai, evangelikai moksleiviai buvo susirinkę pasistiprinti dvasiškai. Susikaupimo valandėlei vadovavo kun. J. Urdzė iš Bad Godesbergo ir Evangelikų jaunimo ratelio vadovas mokyt. Fr. Skėrys, kuris ją pradėjo.

Pluoštą minčių apie malonę, išganyką ir Kristaus artybę pažėrė kun. J. Urdzė. Į adventinius apmąstymus atsilankė ir įsijungė katal. kapelionas kun. St. Šileika ir berniukų bendrabučio vedėjas kun. H. Šulcas. Juose dalyvavo skautų atstovai M. Šiušelis bei Kr. Žutautaitė ir ateitininkų moksleivių atstovai Rič. Palavinskas bei Dauknys.

IV kl. mokiniai Ingr. Henigaitė ir V. Bolcas padeklamavo religinės nuotaikos eilėraščių.

Prieškalėdinis apsidovanojimas Dainavoje

Romuvos vardas jau plačiai žinomas Vokietijos lietuviuose ir už jos ribų, tuo tarpu apie Dainavą retas ką nors yra girdėjęs, nors ji yra ten pat ir joje verda jaunas ir karštas lietuviškas gyvenimas. Vasario 16 gimnazijos mergaitės Dainava yra pasivadinusios savo seklyčią, kurioje praleidžia laisvalaikio valandas. Dažnai pro jos langus pasigirsta akordeono ir lietuviškų dainų garsai. Tai mergaičių tvirtovė, saugojama internato vedėjos mokyt. E. Tamošaitienės nuo vyriškių išibrovimo. Tačiau vieną kartą per metus seklyčios durys svetingai atidaromos ir keletui kviestinių Adomo giminės svečių...

Vasario 16 gimnazijos moksleivėse tradicija yra virtęs pasikeitimas dovanomis prieš Kalėdas. Šiais metais jis įvyko gruodžio 13 vakare Dainavoje. 32 šventiška pasipuošę mergaitės su žvakutėmis rankose draugiškai sutiko savo svečius - gimnazijos kapelioną, berniukų bendrabučio vedėją su dviem adjutantais ir spaudos atstovą. Kartu su jais pasirodė ir dvi viešnios - Amerikos lietuvaite E. Kidžiūtė ir buv. Vasario 16 gimnazijos auklėtinė R. Tamošaitytė. Abi jos padeda gimnazijai paruošti tautinius šokius ir kitas programas: pirmoji grodama akordeonu, antroji šokdama ir deklamuojama.

Programą pradėjo mergaičių seniūnė Romona Žutautaitė, VII kl. Ji pasveikino svečius ir paaiškino renginio prasmę. "Pirmą kartą teko man šią šventę švęsti kai buvau maža mergaitė, bet iki šios dienos ji yra likusi mano prisiminimuose kaip išpūdingas išgyvenimas... Šią tradiciją palaikome, nes ji yra ne tik miela, bet ir naudinga.

Nauda ne medžiaginė. Mes išmokstame ne tik dovanas priimti, bet ir duoti - padaryti džiaugsmą kitam. Tikimės, kad ir savo ateities gyvenime mokėsime džiaugtis kito džiaugsmu..." jautriai ir įtaigiai kalbėjo pobūvio šeimininkė Romana.

Pagrindinę programos dalį sudarė kun.Br.Liubino specialiai šiam renginiui parašytas ir mokyt.E.Tamošaitienės paruoštas pokalbis apie Kristaus gimimą, perpintas kalėdinėmis giesmėmis. Pokalby dalyvavo ir giedojo beveik visos mergaitės. Svečiai buvo maloniai nustebinti geru net pačių mažųjų mokinių deklamavimu. Patartina veikaliuku pasinaudoti Bendruomenės apylinkėms bei vargo mokykloms, kurios ruoš eglutes per ateinančias Kalėdas.

Priartėjo dovanų dalinimas, sukėlęs didžiulį susijaudinimą. Nė viena mergaitė nemanė, iš ko ir kokią dovaną ji gaus, bet žinojo, ką ir kam ji pati dovanojo. Mat, kuri ir kuriai turi pirkti dovanas nustatyta burtų keliu. Paslaptis turėjo būti išlaikyta iki šio vakaro, kad staigmena būtų kuo didesnė. Ilgas dienas ruošdamos dovanas, mergaitės sukė galvas iš kurių draugių ir kokias dovanas gaus jos pačios. Atėjo momentas, kada paslaptis paaiškės...

Pirmieji buvo apdovanoti svečiai. Beveik visi tokia proga į Dainavą atsilankė pirmą kartą, todėl dovanos jiems buvo didelė staigmena. Po to šaukiamos mergaitės. Gavusios paketėlių, skubiai ieškojo dovanotojos pavardės. Ją radusios, skubėjo pas draugę padėkoti. Apsikabinimai ir pasibučiavimai truko visą pusvalandį.

Kai susijaudinimas kiek atslūgo, jaunoji šeimininkė pakvietė visus užkasti moksleivių keptų širdelių ir atsigaivinti gaiva.

Kūčios

Romuvoje anksčiau būdavo ruošiamos privačiai šeimose. Moksleiviai jose nedalyvavo. Perėmus gimnazijos vadovybę dir.V.Natkevičiui, kiekvienais metais kūčios rengiamos visiems Romuvos gyventojams. Prie kūčių stalo susirenkama ne tik šventiškai apsirengus, bet ir nusiteikus. Nepaisant amžiaus, išsilavinimo ir dirbamo darbo, visi pasijunta mažos lietuviškos salelės gyventojais didelėje svetimtaučių jūroje. Ta jūra nei atšiauri nei pavojinga, tačiau jos bangos tolydžio šaldo lietuvišką širdį, skaudamos iš tėvynės atsivežtą šilimą. Pagrindinis Vasario 16 gimnazijos uždavinys yra neleisti užgesti lietuviškai ugnelei jaunosios kartos širdyse.

1969 kūčios suruoštos gruodžio 19 vakare. Kaip ir kitais metais, jos pradėtos advento giesme "Rasokit dangūs". Kapelionui kun.St.Šileikai sukalbėjus maldą, kiekvienos klasės auklėtojas su vienu mokiniu priėjo prie direktoriaus V.Natkevičiaus pasidalinti kalėdaičiu ir pasikeisti šventiniais linkėjimais. Po to visi laužė paplotėlius su artimesniais asmenimis ir bendradarbiais.

Jei svetimtautei reiktų pagaminti 12 patiekalų be mėsos ir gyvulinių riebalų, ji tik susiimtų už galvos ir nežinotų nuo ko pradėti. Lietuvių šeimininkėms tai nesudaro jokių sunkumų. Nors šiemet nepavyko gauti spalgenų tradiciniam kisieliui, tačiau ir be jo gimnazijos virėjos paruošė 12 valgių. Silkės įvairiuose pavidaluose, mišrainės, žuvis, kompotas, prėskučiai, kaip pavasario sniegas tirpo nuo stalų. Niekas ši vakarą nešiskundė apetito stoka.

Per kūčias valgykloje skambėjo kalėdinių giesmių melodijos. Po vakarienės visi kartu pagiedojo "Sveikas, jėzau, gimusis" ir keletą kitų kalėdinių giesmių.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS RĖMĖJAI

Vienas nuoširdžiausių ir paveikiausių Vasario 16 gimnazijos rėmėjų yra BALFas. 1969 jis kiekvieną mėnesį skyrė jai po 300 dolerių maistui. Be to, per jį suplaukia būrelių aukos. Šalia to ypač reikia iškelti realią paramą, kuri gimnazijai buvo suteikta dėka dr. E l e n o s A r m a n i e n ė s, aplankiusios gimnaziją perietų metų spalio mėn. Dr.Armanienė yra BALFo vicepirmininkė ir jo

teisinė patarėja. Ji nuoširdžiai ištyrė gimnazijos sunkumus ir pažadėjo padėti nusipirkti geresnių valymo įrankių mergaičių bendrabučiui, taip pat ir lovų baltinių. Netrukus po jos apsilankymo, gimnazija susilaukė iš BALFO šiems reikalams 400 dolerių. Nuoširdus dėkui!

Vasario 16 gimnazijos naujo bendrabučio statybai aukojo:

Kunigai K.Senkus iš Stuttgarto ir A.Riškus iš Biberacho po 200 DM.	
Msgr.J.Guta iš Glasgova (Skotija)	100 "
ir Izidorius Sragauskas iš Hamburgo	50 "

Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdyba visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

Bendrabučio statybos sąskaita: Deutsche Bank Weinheim,
Konto Nr.01/76719 (Internatsbau)

----- xXx -----

M Ū S Ū B E N D R U O M E N Ė J E

Berlyno

LB apylinkės valdybos pirmininko M.Žilinsko bute gruodžio 28 įvyko metinis narių susirinkimas, kuriam pirmininkavo M.Brakienė, sekretoriavo T.Bumbulienė. Atsistojimu pagerbtas a.a.E.Simonaitis. Iš apylinkės pirmininko pranešimo paaiškėjo, kad apylinkė per metus turėjo 4 susirinkimus ir paminėjo Vasario 16, kurią nutarta ir šiemet minėti. Išdininkė pranešė, kad nariai sumokėjo solidarumo įnašus, iš kurių Apyl.valdyba atsiskaitė su Kr.valdyba. Berlyno apylinkė padidėjo 6-iais naujais nariais. Perrinkta ta pati valdyba, būtent: pirmininkas M.Žilinskas, sekretorė Tr.Bumbulienė ir išdininkė Mar.Brakienė. Kontroliere išrinkta M.Leškevičienė.

Saaro krašto

LB apylinkės visuotinis narių susirinkimas įvyko 1969 lapkričio 15 Saarlouis Rodene. Perrinkta Apylinkės valdyba, kurią sudaro pirmininkas mokyt.A.Palavinskas, išdininkas P.Nagelis ir sekretorius A.Smitas. Kontrolierium išrinktas J.Bitneris.

Schwetzingeno

LB apylinkės vadovybė perrinkta gruodžio 17 įvykusiame metiniame narių susirinkime. Pirmininku išrinktas vėl Mikas Miniauskas, išdininku - Juozas Grabauskas ir sekretorium - Wiliam Valaitis. Kontrolės komisiją sudaro Liudas Zakys, Vytautas Gaižauskas ir Antanas Nedzinskas.

Bonn-Kölno

LB apylinkė šiais metais yra numačiusi cilę renginių. Sausio 31 ruošiamas Vasario 16 minėjimas Kölne. Balandžio 25 įvyks visuotinis Apylinkės narių susirinkimas ir gegužinė Kölne. Gegužės 30 apylinkės jaunimas ruošia iškylą į Andernachą. Birželio 27 - Joninės Wuppertaly. Rugsėjo 26 - apylinkės lietuvių diena ir tautos šventė Bonnoje. Spalio 10 - apylinkės pobūvis Kölne, o lapkričio 28 - Wuppertaly. Be to, vasario 8 įvyks Pabaltijo jaunimo karnevalas Westhove ne prie Kölno.

Kaiserslauterno

LS karininkų klubo patalpose gruodžio 31 įvyko šaunus lietuviškas Naujųjų Metų sutikimo balius. Dalyvavo kelios dešimtys tautiečių iš plačios apylinkės. Puikiai džazo kapelai grojant, linksma ir jaukia nuotaika visi įžengė į 1970 metus.

Visuotinis ELTOS draugijos narių susirinkimas

įvyko gruodžio 21-mą 13 val. Vasario 16 gimnazijos patalpose. Dalyvavo 10 narių. Pirmininkavo valdybos pirmininkas dr.J.Grinius, sekretoriavo mokyt.Irena Natkevičienė.

Iš draugijos valdybos sekretoriaus pareigų ir narių tarpo, paties prašymu, atleistas Art. Hermanas, priimtas stud. P. Nevulis. ELTOS draugija įsteigta ir įrašyta į draugijų registrą Reutlingene prieš 16 metų. Jos tikslas - informacijos apie Lietuvą rinkimas ir sklaidimas, konkrečiai - informacinių VLIKO biuletenių lietuvių ir vokiečių kalbomis leidimas. Steigėjų grupę sudarė VLIKO įstaigose dirbę asmenys, kurių apie pusė jau mirę. Vėliau narių skaičius pakilo iki 30 su viršum. Perkėlus VLIKO biuletenio lietuvių kalba leidimą į New Yorką, ELTOS draugija leidžia tik biuletenį vokiečių kalba, pavadintą ELTA-Pressedienst. Jo spauda ir turinys kasmet tobulėja. 1965 įsigyta ofsetinė spausdinimo mašina.

Apie draugijos finansus ir ELTA-Pressedienst biuletenį pranešimą padarė valdybos išdininkas ir biuletenio redaktorius Valt. Banaitis. Iš jo pranešimo nariai patyrė, jog kasmet išleidžiama apie 12 numerių biuletenio. Vieno numerio išleidimas ir išsiuntinėjimas kainuoja apie tūkstantį DM. Didžiąją dalį lėšų duoda VLIKas. Be trumpų informacijų biuleteny 1969 išspausdintos 4 platesnės studijos (jų tarpe studija apie industrinį sovietų kolonializmą Lietuvoje), plačiau aptartos kelios knygos, pateikti keli reportažai (apie Liet. studijų savaitę Bad Godesberge, apie Bažnyčios padėtį Lietuvoje ir kit.), neaplenkiant nė dokumentacinės medžiagos. 20 puslapių storumo rugpiūčio numeris skirtas Hitlerio-Stalino pakto 30-sioms metinėms paminėti. Biuleteny atspausdinti visi vieši ir slapti vokiečių nacių ir rusų bolševikų susitarimai, kuriais Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės buvo perkamos, parduodamos ir mainomos, lyg savas daiktas. Paskutiniu ju 1969 numeriu išleistas 30 lapų geriausių lietuvių grafikų darbų aplankas. Jis labai pabrangino biuletenio leidimą. Aplankas numatomas ateity pastorinti.

1970 reikės atžymėti 30-ąsias Lietuvos okupavimo metines. Verkiant reikia išleisti brošiūrėlę su informacija apie Lietuvą vokiečių kalba.

ELTA-Pressedienst biuletenio dėka vokiečių spauda apie Lietuvą rašo tiek pat, kiek apie Latviją ir Estiją kartu, nors vokiečiai daugiau pažįsta pastarąsias. Daugelis vokiečių laikraščių pasinaudoja ELTA-Pressedienst informacija, nenurodydami šaltinio.

Vertindami biuletenį, draugijos nariai priėjo išvadą, jog per paskutiniuosius metus jis žymiai pagerėjo, tapdamas vienu geriausių VLIKO svetimomis kalbomis leidžiamų biuletenių. ELTA-Pressedienst atlieka svarbų propagandinį uždavinį. Jis siuntinėjamas vokiečių spaudai, vyriausybės nariams, žymesniems parlamentarams, visuomenės veikėjams, dvasiškiams, užsienio diplomatams ir kit. ELTA-Pressedienst pasiekia ir Šveicariją su Austrija ir kitas šalis. Jį gauna ir apie 50 lietuvių. Kilo klausimas, ar yra tikslu siuntinėti saviesiems. Kiekvieno numerio išleidžiama po 600 egz.

Renkant valdybą, jos pirmininkas dr. J. Grinius ir išdininkas V. Banaitis perrinkti sekančiai kadencijai, o į pasitraukusio sekretoriaus A. Hermano vietą išrinktas stud. P. Nevulis.

--- oOo ---

IŠKILMĖS VYSK. DEKSNIO GARBEI BAD WOERISHOFENE

Kaip jau visiems turėtų būti žinoma, a. a. vysk. Pranas Brazys 1967 gavo iš Augsburguro vyskupo namus Bad Wörishofene, Bavarijoje, Vakarų Europos lietuvių katalikų pastoraciniam centrui. Namai yra šalia tais pat metais įkurtos šv. Ulricho parapijos klebonijos, kurią stantant taip pat turėta galvoje, kad ji patarnaus ir lietuvių reikalams. Lietuvių reikalams turėjo patarnauti ne tik klebonija, bet ir klebonas. Juo nuo pat parapijos įsteigimo yra kun. Antanas Bunga, kuris kartu buvo ir a. a. vysk. Pr. Brazio namų ekonomas. Vysk. Brazys numirė tais pačiais 1967 metais. 1969 į namus Bad Wörishofene atvy-

ko naujasis Vakarų Europos lietuvių vyskupas dr. Antanas L. Deksnys. 1969 gruodžio 14 šv. Ulricho parapijoje jam buvo suruoštas iškilmingas priėmimas. Pirmiausia buvo iškilmės bažnyčioje, kur lietuvių ganytojas atnašavo iškilmingas šv. mišias. Bažnyčioje kalbėjo klebonas Bunga, miesto burmistras A. Ledermann, apylinkės kunigų dekanas kan. dr. A. Haider ir vysk. Deksnys. Čia Bad Wörishofeno miesto burmistras pranešė, kad miesto taryba Lietuvos vardu pavadino aikštę - Litauenplatz - prieš šv. Ulricho bažnyčią. Mišių metu vyskupui asistavo 3 lietuviai kunigai - Bunga, Liubinas ir Žalalis - ir vietos dekanas. Lotyniškas mišias labai gražiai giedojo parapijos choras, palydimas dviejų orkestrų.

Prie iškilmių priklausė taip pat gausūs ir lietuviškai patrauklūs pietūs. Tačiau oficialioji iškilmių viršūnė buvo 16 val. šv. Ulricho parapijos klebonijoje, kur dalyvavo 3 vyskupai. Šalia vysk. Deksnio buvo Augsburgio vysk. dr. Josef Stimpfle ir Vokietijos tremtinių vyskupas dr. Adolfas Kindermann. Kalbėjo visi vyskupai, apskrities viršininkas, miesto burmistras ir eilė kitų žymių asmenų. Iš lietuvių dalyvavo Sielovados direktorius prel. dr. Jonas Aviža, Vasario 16 gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius, Vokietijos LB valdybos vicepirmininkas kun. Br. Liubinas ir eilė kitų visuomenės veikėjų. Vysk. Deksnys savo kalbą sakė lietuviškai, o vokiškai ją išvertė kun. Vingaudas Damijonaitis. Lietuvių ganytojas dėkojo visiems už palankumą Lietuvai ir lietuviams, o ypač Augsburgio vyskupui, kurio palankumas yra įgavęs tokį konkrečiai naudingą pavidalą. Sekančią dieną, pirmadienį, vysk. A. L. Deksnys šv. Ulricho bažnyčioje atlaikė gedulingas pamaldas už a. a. vysk. Pr. Brazio vėlę, kurio prisiminimui toje bažnyčioje įmūryta paminklinė lenta.

--- x ---

Okup. Lietuvoje išventinti du nauji vyskupai

1969 gruodžio 21 Kauno bazilikoje vyskupais konsekruoti kun. R. Krikščiūnas (39 m.), kuris paskirtas Kauno vyskupo J. Matulaičio-Labuko pagalbininku, ir L. Povilonį (59 m.), kuris paskirtas Telšių vyskupo J. Pletkaus pagalbininku. Šventinimo apeigas atliko Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apašt. administratorius vyskupas dr. J. Matulaitis-Labukas, asistuojant Rygos arkivyskupijos ir Liepojos vyskupijos valdytojui vyskupui J. Vaivods ir Telšių vyskupijos apašt. valdytojui vysk. J. Pletkui.

Tuo būdu dabar Lietuvoje tik Kauno ir Telšių vyskupijos turi po du vyskopus, Vilniaus ir Kaišiadorių po vieną (vysk. Julijonas Steponavičius ir vysk. Vincas Sladkevičius), bet jiems sovietai yra uždraudę eiti pareigas. O Panevėžio ir Vilkaviškio vyskupijų sostai našlauja.

--- x ---

Visuomeninių studijų seminaras jaunimui

Metų savartoje Bad Wörishofenė šv. Ulricho parapijos klebonijoje buvo susirinkę 27 lietuviai jaunuoliai lietuviškų studijų. Juos sukviėtė Europos lietuvių fronto bičiuliai.

Pirmiausia buvo bendrai atsisveikinta su 1969-siais ir sutikti Naujieji Metai. Klebono šeimininkės parodė savo išmonę, netrūko gaivinančių gėralų, muzikos ir kitų tokiai progai reikalingų dalykų. Pirmąjį Naujųjų Metų vidurdienį buvo koncelebracinės šv. mišios, kurių metu pamokslą sakė kun. J. H. Šulcas ir buvo giedamos lietuviškos kalėdinės giesmės.

Pačios studijos pradėtos sausio 1 po kavos. Atidarė ir pirmąjį pranešimą skaitė dir. V. Natkevičius. Buvo išryškintos šio seminaro prižastys ir jo tikslai. Stud. P. Nevulis pranešė apie šiuolaikinę Vokietijos lietuvių Jaunimo sekcijos būklę. Sekusios diskusijos pasi-

žymėjo gyvumu, atvirumu ir tolerancingumu.

Sausio 2 paskaitą skaitė ELFB pirmininkas prof.dr.Zenonas Ivinskis tema: "Lietuvių fronto istorija". Iš paskaitos išplaukę pokalbiai ir diskusijos užėmė visą dieną.

Sausio 4 buvo skirta susipažinti su LF programa. Pranešėju pramantytasis dr.Kajetonas J.Čeginskas iš Švedijos negalėjo atvykti, tad jo temą perėmė dir.V.Natkevičius. Referentas plačiai paaiškino nepasaulėžiūrinės politikos sąvoką, nagrinėjo socialinius, ūkinius ir kitus LF programos aspektus. Diskusijos šią dieną buvo bene pačios gyviausios. Uždaromąjį žodį tarė prof.Ivinskis ir klebonas kun.Ant. Bunga.

27 dalyviai buvo tarp 17-33 metų amžiaus. Iš vyresniųjų, šalia referentų, buvo keletas talkininkų ūkio ir organizacijos reikaluose. Dalyviai pageidavo, kad šio pobūdžio seminarai būtų daromi taip pat ateityje, tačiau patys organizacinės iniciatyvos nenorėjo imtis, ją ir toliau palikdami ELFB rankose.

Seminarą sveikino Vokietijos lietuvių socialdemokratų draugija.

--- x ---

VASARIO 16 minėjimai įvyks:

Köln - sausio 31.

München - vasario 14 (šeštadienį) 17 val. Haus der Begegnung patalpose. Paskaitą skaitys V.Banaitis, dainuos solistė M.Panse.

Memmingene - vasario 15 (sekmadienį) Kultūros namų salėje (Dunanstr.8) 16 val. Paskaitą lietuviškai ir vokiškai skaitys žurnalistas Valt.Banaitis iš Bonos. Dainuos solistė M.Panse.

Po minėjimo įvyks visuotinis LB apylinkės narių susirinkimas.

Romuvoje (Hüttenfelde) - vasario 21 (šeštadienį) 17 val. pilies salėje. Paskaitą skaitys Bundestago narys prof.dr.Schachtschabel iš Mannheimo. Dainuos "Baltijos" kvartetė iš Nordrhein-Westfalijos, Vasario 16 gimnazijos choras ir t.t.

--- x ---

Baltų filologija Mūnsterio universitete

Cand. phil. C. Nekvedavičius iš Herfordo mums praneša, kad nuo 1967/68 žiemos semestro M ū n s t e r i o universitete filosofijos fakultete į egzaminuojamus dalykus nauja pagrindine šaka įtraukta b a l t ū f i l o l o g i j a .

Mūnsterio universiteto slavistikos-baltistikos seminare dabar galima 10 semestrų studijuoti lietuvių, latvių ir senųjų prūsų kalbas. Universitete yra gerai įrengta tos srities biblioteka.

--- x ---

Prancūzijos lietuvių bendruomenė

kviečia visus tautiečius, besilankančius Paryžiuje, dalyvauti lietuvių pobūviuose ir susirinkimuose. Ypač atvykstantieji studijuoti ar ilgesniam laikui pasilikti Prancūzijoje prašomi pranešti savo adresą Prancūzijos lietuvių bendruomenei - 26, rue de Navarin, Paris - 9, tel. 526.33-24 arba

Prancūzijos lietuvių katalikų misijai - 178, rue de Belleville, Paris - 20, tel.797.33-24.

Pamaldos lietuviams Paryžiuje laikomos kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį 11 val. - 10, rue Violet, Paris - 15 (metro - La Motte-Picquet arba Duplex).

--- x ---

VLB Tarybos prezidiumo pirmininkas dr.J.Grinius sutarė su Krašto valdyba šaukti VLB Tarybos sesiją š.m. vasario 27, 28 ir kovo 1 dienomis Romuvoje. Sesijos pradžia 15 val.

M i r u s i e j i

V l a d a s RASTAUSKAS mirė Kaiserslauterno miesto ligoninėje 1969 gruodžio 23. Palaidotas gruodžio 31 Kaiserslauterno kapinėse. Laidotuvių apygabas atliko kun.Br.Liubinas, vainikus padėjo 2040 ir 8593 LS lietuvių kuopos.

Velionis buvo gimęs 1898 vasario 25 Vaiškiuose, Aukštaitijoje. Buvo Lietuvos kariuomenės savanoris-kūrėjas, o vėliau tarnavo pasienio policijoje. Turėjo gausią šeimą, bet II pasaulinio karo gale į Vakarus pasitraukė vienas. Negalėjęs išemigruoti į JAV-bes, ilgą laiką tarnavo 2040 LS kuopoje, iš kurios buvo atleistas į pensiją. Priklausė ir toj kuopoj veikiančiai LB apylinkei, uoliai dalyvaudavo lietuviškuose renginiuose, nevengdamas nė tolimų kelionių. Su savo šeima, žmona ir vaikais, turėjo glaudų ryšį, nepaisant, kad kai kurie jos nariai gyvena Kaune, o kiti Sibire.

T e o d o r a SADAUSKIENĖ-PAŠKAUSKAITĖ tragiškai mirė 1970 sausio 13 Munchene. Palaidota sausio 16 Perlacher Forst kapinėse. Laidotuvėse atsisveikinimo žodį tarė VLB Muncheno apylinkės sekretorė ir Nationaltheater atstovė, kuri velionė dirbo. Buvo gimusi 1912 gruodžio 1 Šiauliuose. Gyveno Kaune ir Vilniuje. 1944 pasitraukė iš Lietuvos į Vieną, vėliau persikėlė į Bad Nauheimą, o iš ten į Muncheną.

J o n a s AGURKIS eismo nelaimėje žuvo 1970 sausio 7. Palaidotas Stuttgart-Vaihingeno kapinėse. Ant kapo padėtas VLB Stuttgarto apylinkės vainikas. Jos pirmininkas K.Šimanauskas tarė atsisveikinimo žodį. Buvo gimęs 1900 rugpiūčio 1 Kaune, Mūrininkas. Vienerius metus buvo Stgt. apylinkės pirmininku, keletą metų jos valdybos nariu.

--- x ---

VLB Miesau apylinkės sekretorius J.Venys mums praneša, kad Schönerbergo (Kreis Kusel) karių kapinėse p a l a i d o t i šie buv.vokiečių kariai, kurie, sprendžiant iš pavardžių, gali būti lietuviai:

Martin PREIKSZAS, 66 metų, miręs 1945; Georg PREIKSZAS, 35 metų miręs 1945 ir Adolf SENDŽIK, 34 metų, miręs taip pat 1945.

--- x ---

NEPRIKLAUSOMYBĖS KOVŲ DALYVIŲ kapų registravimo reikalu

Lietuvos kūrėjų-savanorių veteranų sąjungos Vokietijos skyriaus valdyba pernai KV INFORMACIJŲ 3 ir 5 Nr.Nr. paskelbė atsisaukimus į VLB apylinkių valdybas, prašydama padėti suregistruoti nepriklausomybės kovų dalyvių kapus Vokietijoje. Deja, nė viena apylinkės valdyba į juos nereagavo. Tada skyriaus valdyba pavedė kūr.-savanoriui P.Gudeliui tą darbą vykdyti per jo pasirinktus talkininkus vietose. Bet ir tuo būdu pereitą žiemą nepavyko pasiekti patenkinamų rezultatų. Todėl dar kartą bandau paaiškinti užsibrėžto darbo tikslą ir prašyti pagalbos:

JAV-bėse gyvenantieji buv. kariai, susibūrusieji Ramovėnų sąjungoje, artėjant Lietuvos kariuomenės 50 m. įkūrimo sukakčiai, nutarė suregistruoti visus dėl Lietuvos laisvės žuvusius ir laisvajame pasaulyje mirusius karius. Kaip vienintelė buv.karių organizacija Vokietijoje, KSS skyriaus valdyba nutarė prisidėti prie to darbo. Bet turėdama mažai pajėgesnių žmonių, apsiėmė atlikti mažesnę darbą - suregistruoti Vokietijoje mirusius nepriklausomybės kovų dalyvius.

Greitai paaiškėjo, jog ši sąvoka daugeliui buvo nesuprantama, nes į raštus dažniausia buvo gaunami atsakymai, kad mirusiųjų savanorių pas juos nėra. Tada teko bendraraščiais plačiau paaiškinti, kad nepriklausomybės kovomis laikomi 1919-1921 karai su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. Tačiau tose kovose dalavavo ne

vieni savanoriai. Pastarieji sudarė tik kariuomenės užuomazgą. Jau 1919 sausio 15 buvo paskelbta visų buv. karininkų, viršilų ir puskarininkų ligi 49 m. amžiaus mobilizacija. Atvykusieji mobilizuotieji kariai jau nebebuvo savanoriai, bet vyriausybės įsakymui paklususieji. Netrukus buvo pašaukti aukštesniųjų klasių moksleiviai, kad išėję karo mokyklą ar puskarininkų kursus, papildytų vadovaujantį sąstatą. 1919 ir 1920 buvo pašaukti kelerių metų naujokai. Jiems visiems teko tarnauti kariuomenėje nepriklausomybės kovų laikotarpy. Betgi klaidinga vadinti juos visus savanoriais, nors jie visi yra nepriklausomybės kovų dalyviai.

Žinodamas, kad dabar kiekvienas Bendruomenės narys gauna KV INFORMACIJAS, paskutinį kartą kviečiu visas apylinkių valdybas ir pavienius narius susidomėti šiuo reikalu ir iki š. m. balandžio 1 suteikti prašomas žinias, nelaukiant atskirų asmeniškų paraginimų. Labai svarbu, kad kiekvienos apylinkės valdyba atsakytų, jei apylinkės ribose tokių kapų ir nebūtų.

Praktika parodė, kad nepriklausomybės kovų dalyvius atpažinti nėra taip sunku, kaip iš šalies galėtų atrodyti. Nepriklausomybės kovų dalyviai galėjo būti daugiausia tik 1874-1900 laikotarpy gimusieji vyrai.

Kad norintiems padėti nereikėtų ieškoti senųjų atsišaukimų, pakartotju, kokias žinias pageidaujama gauti. Bet ir nepilni duomenys naudingi.

1. Pavardė, vardas, tėvo vardas, gimimo vieta ir data.
2. Kokiais metais tarnavo ir koks karinis laipsnis?
3. Kada ir kur mirė ir kuriose kapinėse palaidotas?
4. Koks kapo numeris ir kuriam laikui nupirkta kapo vieta?
5. Kur gyvena artimieji, kurie galėtų suteikti daugiau žinių?
6. Kas prižiūri kapą arba kas galėtų jį prižiūrėti?

Dėl galinčių kilti neaiškumų teirautis ir žinias siųsti:
P. Gudelis, 6786 Lemberg, Huettelbrett 14. Pas. P. Gudelis.

P e n k a i č i ų šeimai Mannheime dėl staigios sūnaus A l g i o mirties nuoširdžią užuojautą reiškia TENDZEGOLSKIŲ šeima.

Kiti V A S A R I O 16 m i n ė j i m a i įvyks:

Kaiserslauterne - Vasario 14-ta 18 val. Paskaitą skaitys V. Bartusevičius, MA. Meninę dalį atliks Vasario 16 gimnazijos mokiniai, vadovaujami mokyt. E. Tamošaitienės. Minėjimas įvyks Mannheimerstr. 209 LS karininkų klubo patalpose. Laukiama daug svečių.

Hamburge - vasario 14. St. Theresien bažnyčioje pamaldos 15 val. Iškilmingas aktas ir meninė programa salėje 17 val.

Schwetzingene - vasario 16-ta 15 val. inžinerijos kuopoje. Kalbės Vasario 16 gimnaz. mokyt. V. Bartusevičius, meninę programą išpildys gimnazijos moksleiviai, paruošti mokyt. E. Tamošaitienės.

Saarlouis-Beumarais - kovo 7. Dalyvaus vysk. A. L. Deksnys. Programą atliks Vasario 16 gimnaz. moksleiviai, vadovaujami mokyt. Tamošaitienės.

xXx

Naujais išleistas nedidelis kiekis V. Gailiaus vokiečių-lietuvių kalbos žodyno. Galima įsigyti VLBendruomenėje Romuvoje. Kaina 15,--DM.

-- x --

Informacijoms leisti aukojo:

Schleswig-Holsteino krašto vyriausybė 120 DM, Izid. Sragauskas iš Hamburgo 20 DM, Vyt. Deveikis iš Heidesheimo 15 DM, J. Pyragas iš Lübecko, J. Švažas iš Leopoldshöhes ir J. Valaitis iš Hamburgo po 10 DM ir dr. med. V. Grudzys iš Euclido (JAV) 5 dol. Ačiū.